

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

5

3.ÜNİTE
ÖZETİ

MİMARİMİZDE DİNÎ MOTİFLER

5.1. DİNİN MİMARİMİZE ETKİSİ

- Din; milletlerin örf ve adetlerini, sanat anlayışlarını, yaşam tarzlarını ve mimari anlayışlarını etkilemiştir.
- İslam dini, insanların hayata bakış açılarını zenginleştirmiş ve insanlar da bu zenginliği mimari eserlerine yansıtmıştır.

Mimari: Bina yapma ilmi ve sanatıdır.
Mabet: İbadet edilen yer, ibadethâne anlamına gelir. İbadet etmek için inşa edilen yapılardır.

DİNÎ MİMARİYE ÖRNEK ESERLER

- **Cami ve mescitler:** Dinî mimari örnekleri arasında yer alan, Müslümanların ibadet ettiği ve toplandığı yerlerdir.
- **Çeşme ve sebiller:** İnsanların ve hayvanların su ihtiyacını karşıladığı yapılardır.
- **Şadırvanlar:** Abdest alınan mekânlardır.
- **Medreseler:** Dinî ilimlerle fen ve sosyal bilimlerin tahsil edildiği eğitim kurumlarıdır.
- **Kervansaraylar:** Yolcuların konakladığı, dinlendiği ve yeme-içme ihtiyaçlarını karşıladığı yapılardır.
- **Külliyeler:** Merkezinde cami olan çevresi medrese ve aşevi gibi diğer yapılarla kuşatılmış geniş merkezlerdir.

Dini süsleme sanatları

Hat sanatı:

Arap harfleriyle oluşturulan güzel bir şekilde yazma sanatı.

Minyatür Sanatı:

Genellikle el yazması kitaplarda yer alan küçük boyutlu renkli resim.

Ebru Sanatı:

Özel hazırlanmış su ve boya kullanılarak yapılan bir tür kâğıt sanatıdır

Tezhip sanatı:

Kitap süsleme sanatına verilen addır.

Mimari eserlerimizin sadece yapımında değil süslemelerinde de dinin izlerini görebiliriz. Cami başta olmak üzere, bütün dinî yapıların süslemesinde yer verilmiştir.

İSLAM DİNİ, BİRLİKTE YAŞAMAYA VE ŞEHİR KÜLTÜRÜNE BÜYÜK ÖNEM VERMİŞTİR.

Müslümanlar;

- şehrin merkezine camiye,
- caminin çevresine de medrese (okul),
- şifahane (hastane),
- misafirhane,
- aşevi,
- çeşme

gibi toplumun faydalanacağı
mimari eserler inşa etmişlerdir

Merkezinde cami olan ve toplumun ihtiyaçlarına pek çok açıdan cevap veren yapıların bir arada bulunduğu külliye bunun en somut örneklerindendir

- Konya'daki Sahip Ata Külliyesi,
- Edirne'deki Bayezid Külliyesi
- İstanbul'daki Fatih Külliyesi;

Fatih Külliyesi, İstanbul

Bayezid Külliyesi, Edirne

Çifte Minare Medresesi, Erzurum

Selimiye Camii, Edirne

Ülkemizdeki Dini Yapılardan Bazıları

Şadırvan, Yeni Camii, İstanbul

Cağaloğlu Hamamı, İstanbul

Mevlânâ Türbesi, Konya

III. Ahmet Çeşmesi, İstanbul

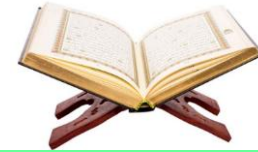
5.2. CAMİLERİ TANIYALIM

- **Cami:** Toplayan, bir araya getiren anlamlarına gelir. Müslümanların bir araya geldiği, birlikte ibadet ettiği, birbirleriyle duygusal ve sosyal iletişim kurduğu yerlerdir.
- **Cami** daha çok içerisinde cuma namazı kılınan büyük mescitleri tarif etmek için kullanılmıştır
- Cami ile benzer anlamda kullanılan **mescit** ise secde edilen yer anlamına gelir.

Camiler,

- ج Müslümanların ibadet yapma ve bir araya gelme yeridir.
- ج Camilerde namaz kılınır, Kur'an-ı Kerim okunur, dua edilir, vaaz ve hutbe dinlenir.

“Şüphesiz mescitler,
Allah'ındır. O hâlde, Allah ile
birlikte başkasına da kulluk
etmeyin.” Cin Suresi 18. Ayet

Camilerin Bölümleri

İç Bölümleri

Minber: Cuma ve bayram namazlarında hutbe okumak için çıkılan merdivenli yerdir.

Mihrap: Kâbe yönünü gösteren ve imamın cemaate namaz kıldırırken durduğu yerdir.

Vaaz Kürsüsü: Camide vaaz verip cemaati dini konularda aydınlatan kişinin oturduğu yüksekçe yerdir

Dış Bölümleri

Kubbe: Yarım küre biçiminde olan ve caminin üzerini örten yapıdır.

Minare: Müezzinin ezan ve salâ okuduğu, şerefesi olan, yüksek ve ince yapıdır.

Şerefe: Camilerde minarenin etrafını çepeçevre dolaşan, müezzinin çıkarak ezan okuduğu, kenarları korkuluklu bölümdür.

Şadırvan: Cami avlularında bulunan, abdest alma yeridir.

CAMİLER

ULU CAMİLER

- **Cuma camisi** veya **cami-i kebir** de denilir. Müslümanlar cuma ve bayram namazlarını bu camilerde kılarlar.
- Birçoğu Anadolu Selçuklu ve Beylikler Dönemi'nden kalmıştır.

- ✓ Bursa Ulu Camii,
 - ✓ Diyarbakır Ulu Camii,
 - ✓ Divriği Ulu Camii,
 - ✓ Konya Alâeddin Camii ve
 - ✓ Tokat Ulu Camii
- ülkemizdeki **ulu** camilerden bazılarıdır.

SELATİN CAMİLERİ

- **Selatin**, sultanlar demektir.
- Padişah ve hanedan mensupları tarafından yaptırılmıştır.
- İstanbul, Edirne ve Bursa gibi birçok şehirde inşa edilmiştir.
- Bu camilerin birden fazla minareleri vardır.

- ✓ Süleymaniye Camii,
 - ✓ Şehzade Camii,
 - ✓ Selimiye Camii,
 - ✓ Sultan Ahmet Camii,
 - ✓ Bayezid Camii
- ülkemizdeki **selatin** camilerinden bazılarıdır

5.3. KÜLTÜRÜMÜZDEN CAMİ ÖRNEKLERİ

Kabe

Yeryüzündeki ilk mabettir. Hz. İbrahim ve oğlu Hz. İsmail birlikte inşa etmiştir.

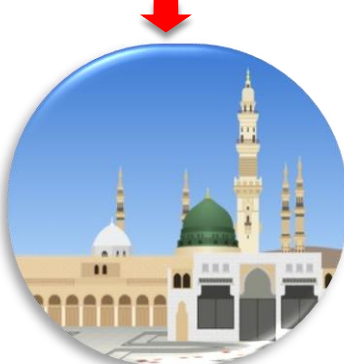
Kubâ Mescidi

Hz. Peygamber, Mekke'den Medine'ye hicreti esnasında Kubâ'da İslam'ın ilk mescidini inşa etmiştir.

Mescid-i Nebi

Hz. Peygamber, Medine'ye varınca da Mescid-i Nebi'yi inşa etmiştir.

Mescid-i Aksa

Kudüs'te bulunan Beytülmakdis (kutsal ev) diğer adıyla Mescid-i Aksa Müslümanların ilk kiblesidir.

Ayasofya-i Kebir

İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmet, fethin bir sembolü olarak Ayasofya'yı camiye dönüştürmüştür.

ÜLKEMİZDEKİ ÖNEMLİ BAZI CAMİLER

Diyarbakır Ulu Camii

Selçuklu
Sultanı Melik
Şah tarafından
yaptırılmıştır.

Divriği Ulu Camii

Mengücek Beyi
Ahmet
Şah tarafından
yaptırılmıştır

Bursa Ulu Camii

Osmanlı
sultanı Yıldırım
Bayezid
yaptırmıştır

Sultan Ahmet Camii

Osmanlı
sultanı
1. Ahmet
yaptırmıştır

Selimiye Camii

Osmanlı
sultanı Yavuz
Sultan Selim
yaptırmıştır

Çamlıca Camii

2019 yılında
bitirilerek
ibadete
açılmıştır

5.ÜNİTEMİZ SONA ERMİŞTİR

